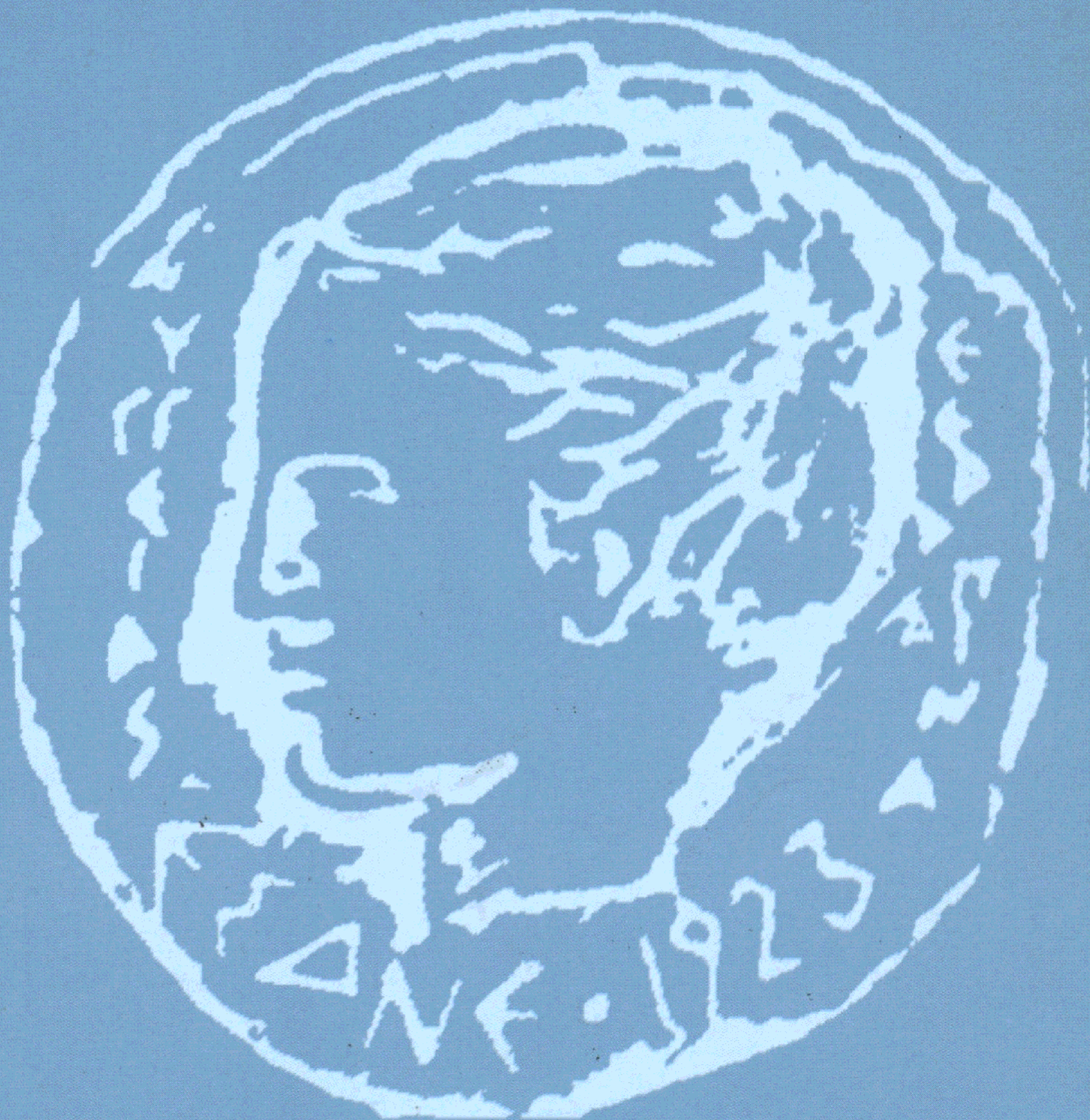

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Τόμος 35 - Τεύχος 1 - Ιανουάριος - Μάρτιος 1996

NOSSILEFTIKI

QUARTERLY PUBLICATION OF THE
HELLENIC NATIONAL GRADUATE NURSES ASSOCIATION

Vol 35 - No 1 - January - March 1996

ISSN 1105-6843

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Κώδικας Νοσηλευτικής Δεοντολογίας .	2
2. Θεωρίες - νοσηλευτική και νοσηλευτική διεργασία	7
Δ. Δημητρώλης	
3. Απόψεις των νοσηλευτών για τη στολή του νοσηλευτικού προσωπικού	11
Ε. Γουλιά, Α. Δουλάμη, Α. Καλοκαιρινού-Αναγνωστοπούλου	
4. Εναλλακτικές μέθοδοι στη νοσηλευτική έρευνα	19
Δ. Σαπουντζή-Κρέπια, Κ. Κάντζος	
5. Ποιότητα νοσηλευτικής φροντίδας και κλινικό περιβάλλον μάθησης	28
Σ. Κοτζαμπασάκη, Β. Λανάρα, Δ. Μόνος	
6. Νομοθεσία	39
7. Ενημέρωση	43
8. Οδηγίες για τους συγγραφείς	53

CONTENTS

1. Code of Nursing Deontology	2
2. Theories - Nursing - Nursing process	7
D. Dimitrellis	
3. Nursing views about the nursing personnel uniform	11
I. Goulia, A. Doulami, A. Kalokerinou-Anagnostopoulou	
4. Alternative research methods in nursing	19
D. Sapounzi-Krepia, C. Cantzos	
5. The Quality of nursing care and the clinical learning environment	28
S. Kotzabassaki, V. Lanara, D. Monos	
6. Recent legislation concerning nursing	39
7. For your information	43
8. Instructions to authors	53

- «ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΔΕΝ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΔΝΕ».
- ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΣ ΤΟ ΚΑΝΕΤΕ ΓΝΩΣΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούκων Νοσηλευτριών - Νοσηλευτών
Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2, 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου-Δημοπούλου
Ε. Γουλιά
Α. Καλοκαιρινού
Μ. Μαλγαρινού
Α. Παπαθανανάκη
Δ. Λουκίσα
Α. Πορτοκαλάκη
Α. Ραγιά
Ε. Χαραλαμπίδου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Επίτ. Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο, 2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 80, 114 71 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3624.728, 3609.342, 3601.605, FAX: 3601.679

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/ές-Σπουδάστριες/ές	2500	δρχ.
Οργανισμοί-Εταιρείες-Βιβλιοθήκες	4500	δρχ.
Εξωτερικού	40	\$
Τιμή τεύχους	750	δρχ.
Τιμή τευχών 1990, 1991	600	δρχ.
" " 1985-1989	500	δρχ.
Παλαιότερα τεύχη	400	δρχ.

Απόψεις των Νοσηλευτών για τη Στολή του Νοσηλευτικού προσωπικού

Ειρήνη Γουλιά,

Επικ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Άννα Δουλαμάνη,

Νοσηλεύτρια

Αθηνά Καλοκαιρινού-Αναγνωστοπούλου

Επισκ. Λέκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών, Προϊσταμένη Νοσοκομείου «ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ»

ΕΙΡΗΝΗ ΓΟΥΛΙΑ, ANNA ΔΟΥΛΑΜΑΝΗ, ΑΘΗΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ-ΑΝΑΓΝΩ-ΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Απόψεις των νοσηλευτών για τη Στολή του νοσηλευτικού προσωπι-κού.

Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των απόψεων των νοσηλευτών για το είδος της Στολής που πρέπει να χρησιμοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, επιπέδων ευθύνης και τομείς εργασίας με ιδιαιτερότητες. Τον πληθυσμό της μελέτης αποτέλεσαν 310 σύεδροι του 20ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού συνεδρίου.

Η συλλογή των δεδομένων έγινε με συμπλήρωση ερωματολογίου.

Τα ευρήματα έδειξαν ότι: (α) η Στολή, για όλα τα επίπεδα νοσηλευτικής εκπαίδευσης νοσηλευτικού προσωπικού οπουδήποτε εργάζεται και για τα δύο φύλα, χαρακτηρίζεται απαραίτητη, (β) φόρεμα λευκού χρώματος, είναι η επικρατέστερη τάση για τη Στολή των γυναικών και κουστούμι για τους άνδρες, (γ) η πλειονότητα πιστεύει πως η σκούφια και το καλτσόν δεν πρέπει να αποτελούν απαραίτητο εξάρτημα της Στολής και (δ) τα σαμπώ είναι το περισσότερο αποδεκτό είδος παπουτσιών. Κατόπιν τούτων συμπεραίνεται η ανάγκη τροποποίησης των Π.Δ/των που καθορίζουν τη Στολή του νοσηλευτικού προσωπικού αφού ληφθούν υπόψη οι προτάσεις.

Νοσηλευτική 1: 11-18, 1996

Εισαγωγή

Στολή είναι η ίδια ομοιόμορφη και διακριτική ενδυμασία ατόμων που ανήκουν σε ορισμένο κλάδο ή κατηγορία ή τάξη¹.

Η πρώτη Στολή που καθιερώθηκε ήταν αυτή των στρατιωτικών σωμάτων (17ος αιώνας)².

Η Στολή των νοσηλευτών καθιερώθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 683/1948 «περί διπλωματούχων Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκε-

πτριών». Στο 21ο άρθρο του νόμου αναφέρεται ότι οι Αδελφές Νοσοκόμες και Επισκέπτριες υποχρεούνται να φέρουν ίδια Στολή που καθορίζεται με διατάγματα τα οποία εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Υγείας. Ο νομοθέτης συμπληρώνει πως απαγορεύεται η χρησιμοποίηση της Στολής αυτής από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, οι δε παραβάται διώκονται και τιμωρούνται με ποινές που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο του ίδιου νόμου³.

Μετά από 20 χρόνια ακολούθησε η έκδοση του πρώτου διατάγματος⁴ (Β.Δ. 62/1968) με το οποίο καθορίστηκε η Στολή των τριών επιπέδων Νοσηλευτικού Προσωπικού (Νοσηλευτών και Επισκεπτών Νοσηλευτών, Βοηθών Νοσοκόμων και Πρακτικών Νοσοκόμων), τροποποιήθηκε δε με το Π.Δ. 679/1979⁵. Τα διατάγματα αυτά ισχύουν μέχρι σήμερα.

Πριν από το 1968 το νοσηλευτικό προσωπικό χρησιμοποιούσε Στολή την οποία καθόριζε το Διοικητικό Συμβούλιο ή η Εφορία του Ιδρύματος στο οποίο υπηρετούσε.

Περιγραφές τύπου Στολής του νοσηλευτικού προσωπικού, που χρησιμοποιείτο στην Ελλάδα, αναφέρονται από τις αρχές της δεκαετίας του 1880⁶.

Όχι πολύ πριν την δεκαετία του 1870 στην Ευρώπη και την Αμερική, με το άνοιγμα των πρώτων νοσηλευτικών σχολών, υιοθετείται συγκεκριμένη Στολή για το νοσηλευτικό προσωπικό με έντονη στρατιωτική και θρησκευτική επιρροή. Το ξεκίνημα αυτό επηρέασε τη Στολή και της έδωσε κύρος⁷.

Με το πέρασμα όμως των χρόνων οι Στολές του νοσηλευτικού προσωπικού διαφοροποιούνται. Οι αλλαγές συμβαδίζουν με τις αλλαγές της μόδας των γυναικείων ενδυμάτων, την διαφοροποίηση της θέσης της γυναίκας στην κοινωνία, τις επιστημονικές ανακαλύψεις (αποδοχή της θεωρίας των μικροβίων κ.ά.) και τις εξελίξεις της Νοσηλευτικής επιστήμης και τέχνης⁸.

Παρατηρείται όμως τα τελευταία χρόνια στο διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο η τάση κατάργησης της καθορισμένης Στολής. Αυτό πιθανόν να οφείλεται στο γεγονός ότι οι κοινωνίες σήμερα υποφέρουν από έλλειψη σεβασμού προς τους κανονισμούς και τις αρχές και ίσως να στηρίζεται σε δεοντολογικά αίτια που στοχεύουν στην κατάργηση της παραδοσιακής εικόνας του νοσηλευτή⁷.

Αναμφισβήτητα η Στολή είναι ένα είδος επικοινωνίας, χωρίς λόγια, συμβολίζει τους επαγγελματικούς ρόλους και αποτελεί σύμβολο εξουσίας.

Επειδή δε το ρεύμα κατάργησης της καθορισμένης Στολής έφθασε και στην πατρίδα μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Συνδέσμου

Διπλωματούχων Νοσηλευτών Ελλάδος αποφάσισε να διερευνήσει τις απόψεις των νοσηλευτών για την Στολή που θα πρέπει να φορεί το νοσηλευτικό προσωπικό, όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, επιπέδων ευθύνης και χώρου εργασίας του. Αυτό δε αποτέλεσε και το σκοπό της έρευνας, δηλαδή η διερεύνηση των απόψεων των νοσηλευτών για το είδος της Στολής που νομίζουν πως πρέπει να χρησιμοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, επιπέδων ευθύνης και χώρου εργασίας.

Υλικό-Μέθοδος

Τον πληθυσμό της μελέτης αποτέλεσαν οι σύνεδροι του 20ου Πανελλήνιου νοσηλευτικού συνεδρίου, που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Πόρτο-Καρρά της Χαλκιδικής από 18 έως 20 Μαΐου 1993.

Το ερωτηματολόγιο δόθηκε σε όλους τους συνέδρους (1800 άτομα) που κατ' εξοχήν ήταν νοσηλευτές και σπουδαστές της νοσηλευτικής. Το συμπλήρωσαν 310 σύνεδροι, ποσοστό 17.2% και περιελάμβανε 41 ερωτήσεις χωρισμένες σε τρεις ενότητες. Επιδιώχθηκε διά των ερωτήσεων κατά ενότητα, η συγκέντρωση των πιο κάτω πληροφοριών:

- πρώτη ενότητα, γενικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού συμπεριλαμβανομένων και των δημογραφικών.
- δεύτερη ενότητα, η κατάσταση που επικρατεί, ως προς την Στολή που χρησιμοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό στις υπηρεσίες υγείας και
- τρίτη ενότητα, οι απόψεις του πληθυσμού της μελέτης αναφορικά με τις Στολές που θα πρέπει να φορεί το νοσηλευτικό προσωπικό, όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, όλων των επιπέδων ευθύνης, σε όλους τους χώρους άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος και των δύο φύλων.

Το ερωτηματολόγιο,

- συνόδευε έντυπο με πληροφορίες για το σκοπό της έρευνας καθώς και οδηγίες για τη συμπλήρωσή του,
- ήταν επώνυμο για να αποφευχθεί η ψυχολογική δέσμευση με την επωνυμία⁹.

- δόθηκε σε όλους τους συνέδρους με το υλικό του συνεδρίου, κατά την εγγραφή τους σ' αυτό και

- ζητήθηκε να επιστραφεί συμπληρωμένο κατά την διάρκεια του συνεδρίου.

Παρουσίαση Αποτελεσμάτων - Συζήτηση

1. Τα γενικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της έρευνας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα δημογραφικά, είναι τα εξής:

- το 5.3% άνδρες και το 94.7% γυναίκες,
- το 25.5% ηλικίας έως 25 χρόνων, το 30% από 26 έως 30 χρόνων, το 25.5% από 31 έως 40, το 19% 40 χρόνων και άνω,
- το 57.4% απόφοιτοι και σπουδαστές των ΤΕΙ (στο ποσοστό αυτό συμπεριλαμβάνεται μικρός αριθμός αποφοίτων και σπουδαστών της Νοσηλευτικής σχολής αξιωματικών), το 39% απόφοιτοι των σχολών που εντάχθηκαν στα ΤΕΙ και το 3.6% απόφοιτοι και φοιτητές ΑΕΙ,
- το 49% απόφοιτοι πριν από το 1985 ενώ το 51% μετά το 1985,
- το μεγαλύτερο ποσοστό (82.2%) εργάζεται σε νοσηλευτικά ιδρύματα, αξιόλογο ποσοστό (13,3%) σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μικρό (0,4%) σε ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης το ποσοστό συμμετοχής είναι 4.1%,
- το μεγαλύτερο ποσοστό (47.7%) είναι ως προς τη νοσηλευτική ευθύνη νοσηλευτές και το μικρότερο (0,7%) φοιτητές. Οι άλλες κατηγορίες νοσηλευτικής ευθύνης που συμμετείχαν στην έρευνα είναι οι εξής: προϊστάμενοι 24.1%, τομεάρχες 2.8%, διευθυντές 3.1% σπουδαστές 16.7% και βοηθοί νοσοκόμοι 4.9%.

Κατά την διερεύνηση των χαρακτηριστικών του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων και των δημογραφικών, βρέθηκε ότι είναι,

- κατ' εξοχήν γυναικείος,
- στην πλειονότητα απόφοιτοι και σπουδαστές των ΤΕΙ,
- το μεγαλύτερο ποσοστό,
 - νέα άτομα, ηλικίας κάτω των 35 χρόνων,
 - εργάζονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα

δηλαδή υπηρεσίες υγείας δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης και

- νοσηλευτές ως προς τη νοσηλευτική ευθύνη.

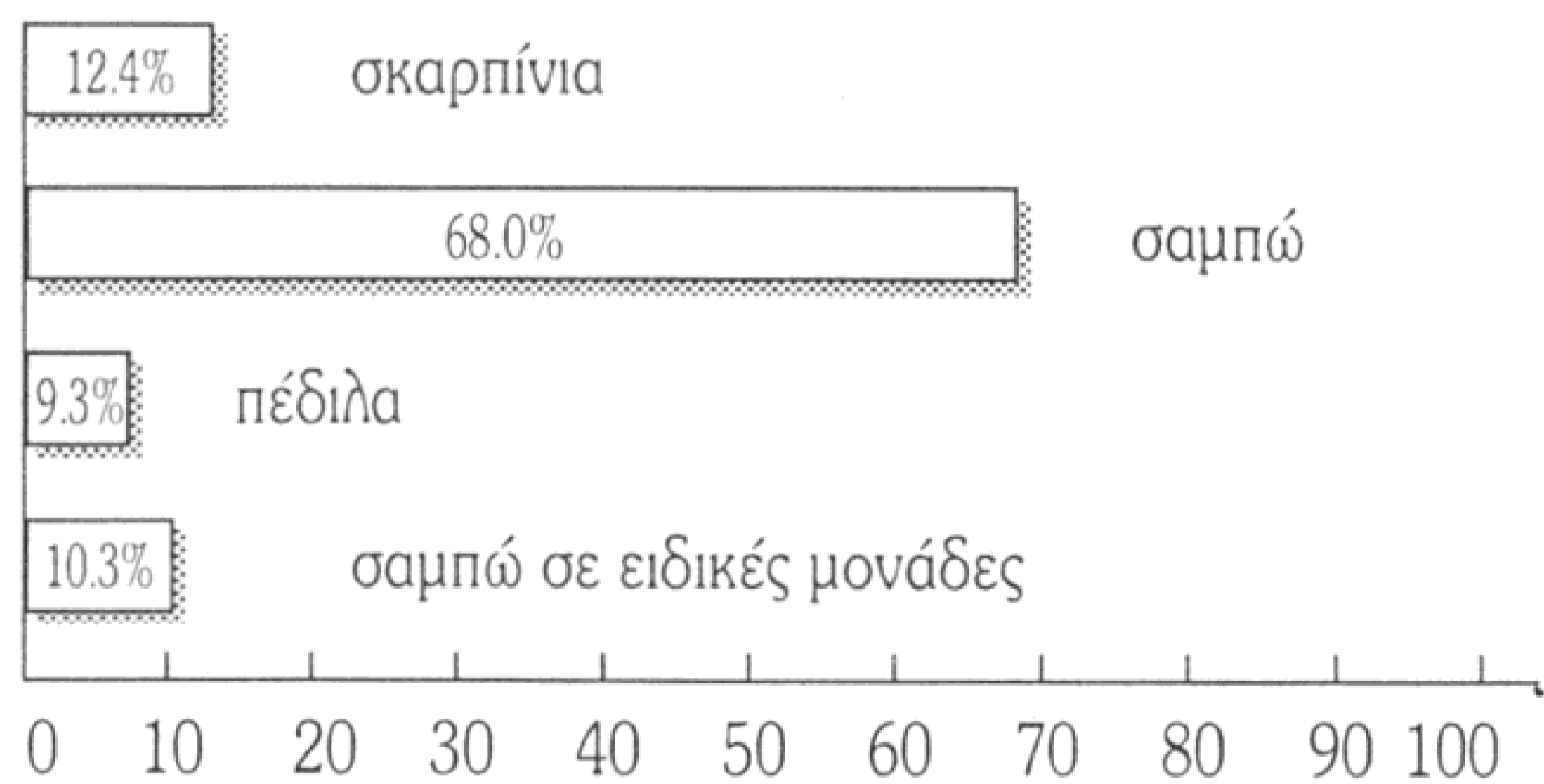
Απερίφραστα μπορεί να λεχθεί πως τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν κυρίως οι μάχημοι νοσηλευτές και τα άτομα που πολύ σύντομα θα ενταχθούν στην τιμητική αυτή ομάδα. Γι' αυτό δεν αμφισβητείται πως οι προτάσεις είναι βγαλμένες από τις ανάγκες, όπως τις αντιλαμβάνεται ο πληθυσμός μας και τα προσωπικά του βιώματα.

2. Η κατάσταση που επικρατεί στα νοσηλευτικά ιδρύματα και τις υπηρεσίες υγείας που εργάζεται ο πληθυσμός της μελέτης μας αναφορικά με τη χρησιμοποίηση από το νοσηλευτικό προσωπικό της σκούφιας, του καλτσόν φαίνεται στον πίνακα 1 και των παπουτσιών στο σχήμα 1.

Πίνακας 1. Η επικρατούσα κατάσταση, στις υπηρεσίες υγείας και τα νοσηλευτικά ιδρύματα που εργάζεται ο πληθυσμός της μελέτης, ως προς τη χρησιμοποίηση της σκούφιας και του καλτσόν από το νοσηλευτικό προσωπικό.

Χρησιμοποιείται	η σκούφια	το καλτσόν
απ' όλο το νοσηλευτικό προσωπικό	36.0%	11.3%
από το περισσότερο	31.0%	27.2%
από ελάχιστο	19.8%	15.2%
από κανέναν	13.2%	7.6%
μόνο το χειμώνα	-	38.7%

Σχήμα 1 Είδος παπουτσιών που χρησιμοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό στα νοσηλευτικά ιδρύματα και υπηρεσίες υγείας που υπηρετεί ο πληθυσμός της μελέτης.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 1 η χρησιμοποίηση της σκούφιας αρχίζει να περιορίζεται σε σημαντικό βαθμό και το καλτσόν χρησιμοποιείται κυρίως το χειμώνα.

Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται το σαμπώ ως το επικρατέστερο είδος παπουτσιού.

3. Οι απόψεις του πληθυσμού της μελέτης μας για τη Στολή που θέλουν να χρησιμοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό, διατυπώνονται στη συνέχεια.

Ως προς τη **σκούφια** το 63% πιστεύει πως δεν πρέπει να χρησιμοποιείται, ανεξάρτητα της υπηρεσίας που εργάζεται το νοσηλευτικό προσωπικό, ενώ το 22.9% πιστεύει πως πρέπει να χρησιμοποιείται όταν εργάζεται σε υπηρεσίες υγείας δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης.

Παρουσιάζουν ενδιαφέρον τα ευρήματα έρευνας, που έγινε στην Αγγλία το 1984, σχετικά με την χρησιμοποίηση της σκούφιας, κατά την οποία βρέθηκε πως οι Αγγλοι θέλουν τη σκούφια γιατί δίνει την ταυτότητα του νοσηλευτικού προσωπικού¹⁰.

Η διάκριση των επιπέδων ευθύνης των νοσηλευτών (Προϊστάμενοι, Τομεάρχες, Διευθυντές νοσηλευτικών υπηρεσιών) προτείνεται από

το 70.6% του πληθυσμού της μελέτης να γίνεται με την αναγραφή του επιπέδου ευθύνης στην ταμπέλα που αναγράφεται το ονοματεπώνυμο. Για το ίδιο θέμα στην πιο πάνω έρευνα βρέθηκε πως οι Αγγλοι προτιμούν την παραδοσιακή Στολή με την οποία γίνεται η διάκριση της ιεραρχίας¹⁰.

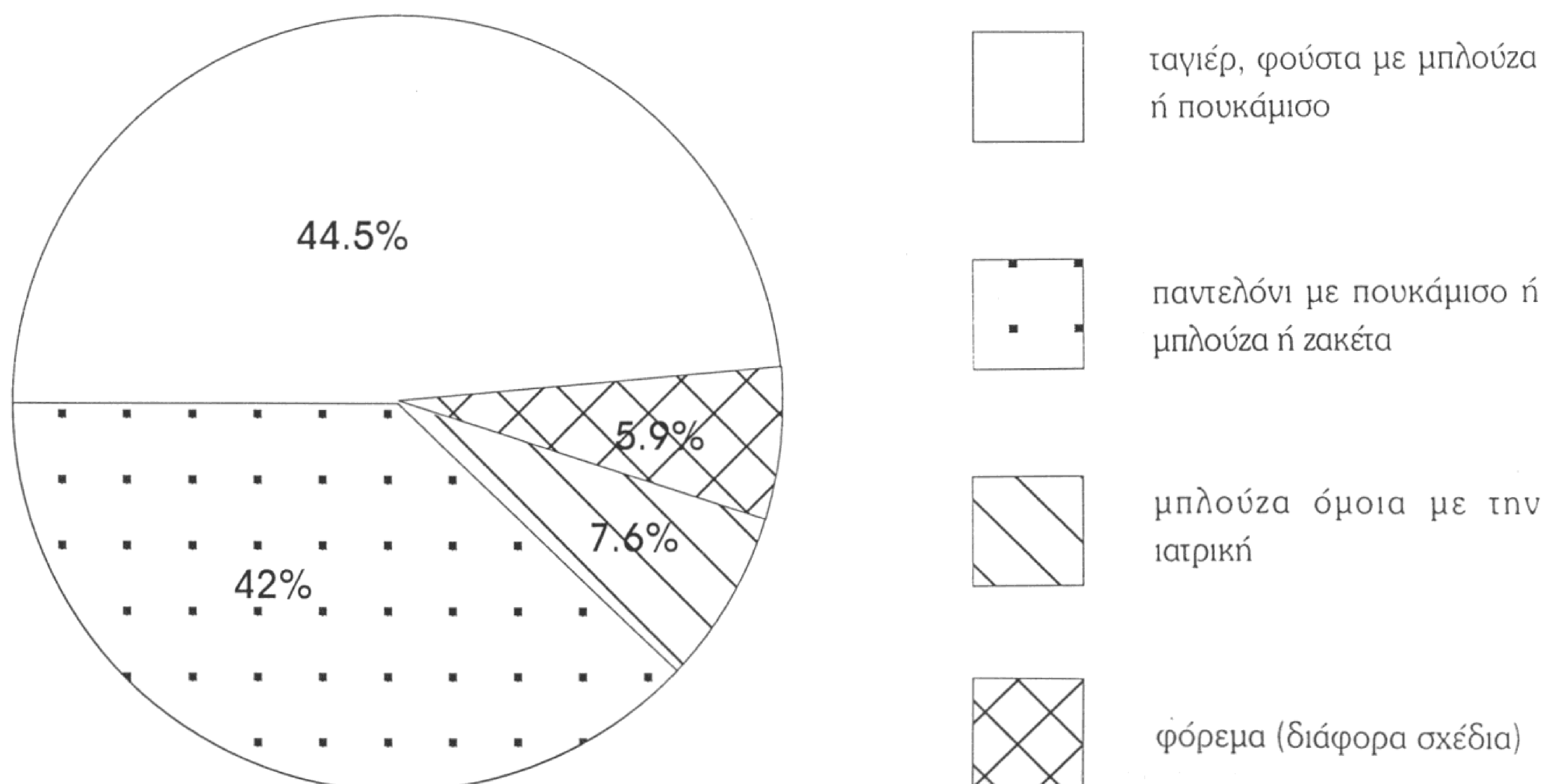
Το **φόρεμα** της Στολής των νοσηλευτών το 73.6% επιθυμεί να παραμείνει χρώματος λευκού. Ως προς το σχέδιο το 62% επιθυμεί να αλλάξει και από αυτό μόνο το 38.4% προτείνει συγκεκριμένο σχέδιο.

Αν και είναι μικρό το ποσοστό του πληθυσμού της έρευνας που απάντησε στην ερώτηση αυτή, δηλαδή σχέδιο Στολής που προτείνουν, παραθέτουμε τα ευρήματα στο σχήμα 2 τα οποία πιθανόν να παρουσιάζουν τις τάσεις που σήμερα επικρατούν για το σχέδιο του φορέματος της Στολής των νοσηλευτών.

Ο Halls και οι συνεργάτες του, σε έρευνά τους διαπίστωσαν πως και οι Αγγλίδες νοσηλεύτριες στην πλειοψηφία, προτιμούν φόρεμα (61%) και μόνο το 36% θέλει να έχει δικαίωμα επιλογής¹⁰.

Τα **παπούτσια**, το 76% του πληθυσμού της μελέτης μας προτείνει να αντικατασταθούν με

Σχήμα 2. Προτάσεις του πληθυσμού για το φόρεμα της Στολής των νοσηλευτών

σαμπώ, ενώ το 24% δεν αποδέχεται το σαμπώ ως το παπούτσι για την Στολή του νοσηλευτικού προσωπικού.

Στον πίνακα 2 φαίνονται αναλυτικά οι προτάσεις του πληθυσμού μας για την αντικατάσταση των παπουτσιών της Στολής με σαμπώ.

Πίνακας 2. Προτάσεις του πληθυσμού της μελέτης για την αντικατάσταση των παπουτσιών της Στολής του νοσηλευτικού προσωπικού με σαμπώ.

Τα παπούτσια να αντικατασταθούν με σαμπώ	%
• οπουδήποτε εργάζεται το νοσηλευτικό προσωπικό	74.8%
• μόνο στο χειρουργείο	21.7%
• μόνο στη ΜΕΘ	3.5%

Ως προς το χρώμα των παπουτσιών το 51.5% προτείνει να παραμείνη λευκό.

Το **καλτσόν** δεν θεωρείται υποχρεωτικό εξάρτημα της Στολής από το 55.7% του πληθυσμού της μελέτης και το 56.9% το θέλει χρώματος μπεζ.

Τη **ζακέτα** το 72.6% του πληθυσμού της μελέτης την θέλει σε χρώμα μπλε.

Από τα πιο πάνω ευρήματα διαπιστώνονται τα εξής:

α) Ο μεγαλύτερος πληθυσμός της μελέτης πιστεύει πως η σκούφια δεν πρέπει να χρησιμοποιείται, η δε διάκριση επιπέδου ευθύνης των νοσηλευτών να γίνεται με την αναγραφή του επιπέδου ευθύνης στη ταμπέλα που αναγράφεται το ονοματεπώνυμο.

β) Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού προτείνει το χρώμα της Στολής να παραμείνει λευκό, να αλλάξει όμως το σχέδιο. Συγκεκριμένο σχέδιο πρότεινε μικρό ποσοστό, από το οποίο οι περισσότεροι πρότειναν ταγιέρ, φούστα μπλούζα, φόρεμα, ιατρική μπλούζα.

γ) Πολύ μεγάλο, μέρος του πληθυσμού πρότεινε σαμπώ, λευκού χρώματος ως παπούτσι της Στολής.

β) Περισσότεροι από το μισό πληθυσμό της μελέτης δεν θέλει το καλτσόν υποχρεωτικό εξάρτημα της Στολής, όταν δε χρησιμοποιείται να είναι χρώματος μπεζ.

Τέλος η ζακέτα προτάθηκε από μεγάλη πλειοψηφία να είναι χρώματος μπλε.

Τα ευρήματα που προέκυψαν για την κατάσταση που επικρατεί και αυτή που προτείνεται να διαμορφωθεί αποκαλύπτει πως (1) η σκούφια δε χρησιμοποιείται από την πλειονότητα του νοσηλευτικού προσωπικού και δεν προτείνεται να παραμείνει ως εξάρτημα της Στολής (2) το φόρεμα, χρώματος λευκού, φαίνεται να είναι το επικρατέστερο είδος Στολής με διαφοροποίηση του σχεδίου, (3) τα σαμπώ είναι το επικρατέστερο είδος παπουτσιού και προτείνεται να χρησιμοποιείται και (4) το καλτσόν από την πλειονότητα του νοσηλευτικού προσωπικού δεν χρησιμοποιείται και προτείνεται να μη θεωρείται υποχρεωτικό εξάρτημα της Στολής.

4. Ακολουθούν οι απόψεις του πληθυσμού της μελέτης για την Στολή των νοσηλευτών των ψυχιατρικών και παιδιατρικών νοσοκομείων και των ιδρυμάτων ΠΦΥ.

α) Για τους νοσηλευτές ψυχιατρικών νοσοκομείων και μονάδων,

- το 76.6% πιστεύει ότι πρέπει να φορούν Στολή και μόνο το 23.4% πιστεύει το αντίθετο.

- το μεγαλύτερο ποσοστό (66.3%) προτείνει να παραμείνει η Στολή που σήμερα χρησιμοποιείται ενώ το 33.7% να αλλάξει.

Οι Trauer T. και Moss A. σε έρευνά τους βρήκαν πως και οι άρρωστοι προτιμούν το νοσηλευτικό προσωπικό των ψυχιατρικών μονάδων να φοράει Στολή. Η προτίμηση αυτή βρέθηκε πως είναι μεγαλύτερη για τους αρρώστους ηλικίας 25 χρόνων και πάνω¹¹.

β) Για τους νοσηλευτές παιδιατρικών νοσοκομείων και μονάδων,

- το 55.1% προτείνει να είναι η ίδια με αυτή των νοσηλευτών των γενικών νοσοκομείων. Ως προς το χρώμα όμως του φορέματος το 67.3% προτείνει το ροζ.

γ) Για τους νοσηλευτές των υπηρεσιών ΠΦΥ, το 95.1% προτείνει να φορούν Στολή και το 68.3% να είναι ίδια με αυτή των νοσηλευτών στα γενικά νοσοκομεία.

Από τα πιο πάνω στοιχεία ως επικρατέστερες απόψεις παρουσιάζονται οι εξής:

- οι νοσηλευτές στα ψυχιατρικά νοσοκομεία να συνεχίσουν να φορούν Στολή όμοια με αυτή των νοσηλευτών των γενικών νοσοκομείων.

- οι νοσηλευτές των παιδιατρικών νοσοκομείων να χρησιμοποιούν την ίδια Στολή με αυτή των νοσηλευτών των γενικών νοσοκομείων, αλλά χρώματος ροζ και

- οι νοσηλευτές στις υπηρεσίες ΠΦΥ να φορούν Στολή ίδια με αυτή των νοσηλευτών στα γενικά νοσοκομεία.

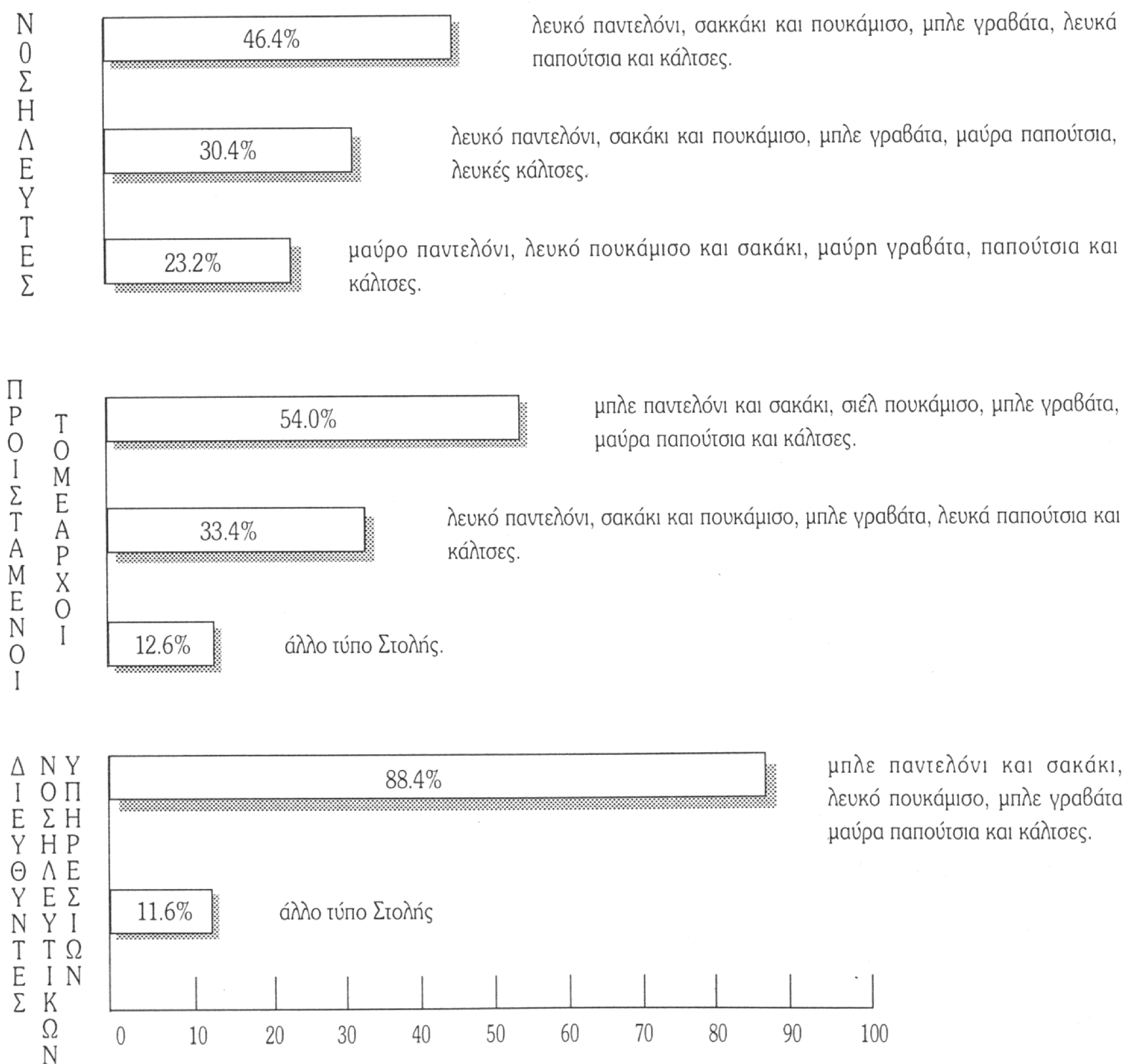
Θα περίμενε ίσως κανείς ότι οι προτάσεις για τη Στολή των νοσηλευτών που εργάζονται σε υπηρεσίες ΠΦΥ να ήταν τέτοιες ώστε η Στολή αυτή να δίνει τη δυνατότητα να κυκλοφορούν στους χώρους της κοινότητας, όπως σχο-

λεία, εργοστάσια, σπίτια κ.λπ. για παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών.

5. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι απόψεις του πληθυσμού μας για τη Στολή των ανδρών νοσηλευτών.

Το 95.2% πιστεύει πως οι άνδρες νοσηλευτές πρέπει να φορούν Στολή. Προτάθηκαν δε συγκεκριμένοι τύποι Στολής για τους Νοσηλευτές, Προϊσταμένους, Τομεάρχες και Διευθυντές νοσηλευτικών υπηρεσιών και οι οποίοι παρουσιάζονται στο σχήμα 3.

Σχήμα 3. Προτάσεις του πληθυσμού της έρευνας για τη Στολή των Νοσηλευτών, Προϊσταμένων, Τομεαρχών και Διευθυντών Νοσηλευτικών Υπηρεσιών.

Η διάκριση του επιπέδου ευθύνης (Προϊστάμενος, Τομεάρχης, Διευθυντής) για τους άνδρες νοσηλευτές προτάθηκε από το 67.4% να γίνεται με την αναγραφή του επιπέδου ευθύνης στην ταμπέλα που αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του νοσηλευτή, το 16.6% με σειράτητα στην τσέπη του σακκακιού και το 16% με άλλο τρόπο.

Όλος σχεδόν ο πληθυσμός της μελέτης πρότεινε, οι άνδρες νοσηλευτές να χρησιμοποιούν Στολή. Ως προς τον τύπο της Στολής η πλειονότητα πρότεινε κουστούμι (παντελόνι, σακάκι, πουκάμισο) λευκό για τους νοσηλευτές και μπλε για τους Προϊσταμένους, Τομεάρχες και Διευθυντές νοσηλευτικών υπηρεσιών με μικρές παραλλαγές μεταξύ τους.

Η διάκριση της ευθύνης προτάθηκε να γίνεται με την αναγραφή του επιπέδου ευθύνης στην ταμπέλα που αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του νοσηλευτή, όπως γίνεται και για το υπόλοιπο νοσηλευτικό προσωπικό.

6. Τέλος παρουσιάζονται οι απόψεις του πληθυσμού της μελέτης μας για τη Στολή των αποφοίτων των Μ.Τ.Ε.Ν.Σ. ανδρών και γυναικών και των βοηθών θαλάμων.

- το 77.7% προτείνει η Στολή των γυναικών αποφοίτων Μ.Τ.Ε.Ν.Σ. να παραμείνει ως έχει, ενώ το 22.3% προτείνει αλλαγή.

- το 84% προτείνει η Στολή των ανδρών αποφοίτων Μ.Τ.Ε.Ν.Σ. να παραμείνει ως έχει και το 16% να αλλάξει.

- Το 88% προτείνει η Στολή των Βοηθών θαλάμων να αποτελείται από σιέλ φόρεμα με λευκό σειράτι στο μανίκι και το γιακά, μαύρο παπούτσι και μπες κάλτσα και μόνο το 12% προτείνει άλλο τύπο Στολής.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Συμπεράσματα

Τα πιο πάνω ευρήματα της μελέτης μας οδηγούν στα εξής συμπεράσματα:

1. Η Στολή για όλα τα επίπεδα του νοσηλευτικού προσωπικού, οπουδήποτε εργάζεται

και με οποιοδήποτε επίπεδο ευθύνης χαρακτηρίστηκε απαραίτητη και για τα δύο φύλα.

2. Η επικρατέστερη τάση για τη Στολή του νοσηλευτικού προσωπικού όλων των επιπέδων ευθύνης φαίνεται να είναι για τις γυναίκες φόρεμα λευκού χρώματος και αλλαγή του σχεδίου, με εξαίρεση την Διευθύντρια της Νοσηλευτικής υπηρεσίας ως προς το χρώμα και για τους άνδρες κουστούμι.

Στην περιορισμένη συμμετοχή απάντησης της ερώτησης για πρόταση σχεδίου φορέματος, ίσως φαίνεται κάποια μικρή τάση υιοθέτησης του παντελονιού.

3. Η σκούφια δεν χρησιμοποιείται από όλο το νοσηλευτικό προσωπικό και μεγάλο μέρος αυτού επιθυμεί να μην αποτελεί εξάρτημα της Στολής.

4. Το καλτσόν, μεγάλο μέρος του νοσηλευτικού προσωπικού φαίνεται να το χρησιμοποιεί μόνο το χειμώνα και αυξάνεται η τάση να μη θεωρείται εξάρτημα της Στολής.

5. Τα σαμπώ χρησιμοποιούνται από το νοσηλευτικό προσωπικό, αντί για άλλο είδος παπουτσιού και φαίνεται να είναι το πιο αποδεκτό είδος.

6. Ως προς τη Στολή των νοσηλευτριών που εργάζονται σε ειδικά νοσοκομεία (ψυχιατρείο, παιδιατρικό νοσοκομείο, υπηρεσίες ΠΦΥ) επικρατέστερη φαίνεται αυτή των νοσηλευτριών γενικού νοσοκομείου. Για το παιδιατρικό νοσοκομείο φόρεμα χρώματος ροζ είναι περισσότερο αποδεκτό.

7. Η Στολή των αποφοίτων των Μ.Τ.Ε.Ν.Σ. που σήμερα χρησιμοποιείται, τόσο για τις γυναίκες όσο και τους άνδρες φαίνεται να ικανοποιεί.

8. Η καθιέρωση Στολής για τους βοηθούς θαλάμου κρίθηκε απαραίτητη και έγινε αποδεκτός ο τύπος στολής που προτάθηκε, δηλαδή σιέλ φόρεμα με λευκό σειράτι στο μανίκι και τον γιακά, μαύρο παπούτσι και μπες καλτσόν.

Προτάσεις

1. Να γίνει επανάληψη της έρευνας για διασταύρωση αποτελεσμάτων και εκτίμηση, πιθανόν νέων τάσεων που αναπτύσσονται.

2. Να γίνει έρευνα στην οποία να ζητούνται

απόψεις των ασθενών, ειδικά ψυχιατρικών νοσοκομείων, νοσοκομείων παιδών και των δεκτών νοσηλευτικών υπηρεσιών στο χώρο της ΠΦΥ.

3. Να γνωστοποιηθούν τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής, με την παράκληση να γίνουν ανάλογες ενέργειες ώστε να γίνουν αποδεκτές οι απόψεις της πλειοψηφίας του νοσηλευτικού προσωπικού για να χρησιμοποιείται η Στολή εκ μέρους όλου του νοσηλευτικού προσωπικού με ακρίβεια.

Η γνωστοποίηση να γίνει στις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης υγείας και στα συλλογικά όργανα του κλάδου, συνδικαλιστικά και μη για ανάλογη ενημέρωση των μελών τους.

4. Να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα της έρευνας,

- η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και να παρακληθεί να προχωρήσει στις απαραίτητες ενέργειες.

- τα εκπαιδευτικά ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρόκειται να τα γνωστοποιήσουν στο εκπαιδευτικό προσωπικό, στους μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές.

IRENE GOULIA, ANNA DOULOMANI, ATHINA KALOKERINOU, *Nursing views about the nursing personel uniform.*

The purpose of this study was the investigation of nurses views about the uniform nursing personel have to wear. Subjects were 310 participants of the 20th National Nursing Congress. Data were collected by completing questionnaire.

Study finding demostranted that:

a) uniform is necessary for all nursing personel (b) white dress for women and suit for men, is the most predominal tendence, (c) the most believe cap and tights are not necessary accessories of uniform and (d) sabots is the most popular kind of shoes.

*Thus it is councluded the need of modifying the regulation of rouling the uniform of nursing personel taking into consideration the stated proposals. **Nosileftiki 1: 11-18, 1996***

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν, τόμος 12, Εκδοσις της Εγκυκλοπαιδικής Επιθεωρήσεως «ΗΛΙΟΣ» Αθήνα, σ.292.
2. Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ελευθερουδάκης, τόμος ενδέκατος, εκδοτικός οίκος «Ελευθερουδάκης» Α.Ε. 1931 σ. 798.
3. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ - Περί διπλωματούχων Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών Νόμος 683/1948 ΦΕΚ Α 7.5.45.
4. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ - Περί καθορισμού Στολής Αδελφών Νοσοκόμων, Επισκεπτριών Αδελφών, Βοηθών Νοσοκόμων ως και των Πρακτικών Νοσοκόμων. Βασιλικό Διάταγμα 62/1968 ΦΕΚ Α 12.1.68.
5. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ - Περί τροποποιήσεως του υπ' αρ. 62/1968 Β.Δ./τος «περί καθορισμού Στολής Διπλωματούχων Αδελφών Νοσοκόμων, Επισκεπτριών Αδελφών, Βοηθών Νοσοκόμων και Πρακτικών Νοσοκόμων. Προεδρικό Διάταγμα 670/1979 ΦΕΚ Α 9.8.79.
6. Λανάρα Β. Τα εκατό χρόνια της Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων του «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ» 1875-1975, Αθήνα, 1978.
7. Tiffany R., Sparron S. The uniform question. The case against. Nursing Times 1987, 15: 40-4.
8. Dietz L. History and Modern Nursing Philadelphia, F.A. Davis Co, 1963.
9. Selltiz C., Jahoda M., Deutsch M., Cook S. Research methods in social relations. New York Holt, Rinehart and Winston, 1960.
10. Halls F., Martin H., Nolanand M., Taylor V. A question of uniform. Nursing Times 1984, 13: 53-56.
11. Traver T., Moss A.V. Psychiatric patients' opinions on nurses ceasing to wear uniform. Journal of Advanced Nursing 1980, 1: 47-53.